

Pars prima de vniuerso.

Quattuor em sunt numerositate virtutes
et videtur esse principales in anima humana
Si quis vero dixerit virtutem gressibilem esse
velud vnā ex hominū lineis vicis que a virtute
vitali prenditur in deorsum. Virtus vero
operatiua artificiorum vel aliorum quorum-
cunque necessariorum prenditur in vtrūque la-
tus ad instar brachiorum et indubitanter in
brachijs et manibus est virtus hominū. Vnde
non leue argumentū humane salutis et re-
formationis in hominū figura possint lex et
doctrina christianorum quā reformatio forme
sive formatiōi respondere debet atque con-
gruere. Quia igitur plato motū circularē in-
tellerit esse primū ac nobilissimū motuum
et hūc opinatus esse difformē vnū siue
eundem et diuersum siue rectā et obliquū
iuxta sermones Aristotelis. formā congruentē huius
motibus et figuris eorum posuit anime mun-
di superioris quasi ex aīa potentialiter iux-
ta exempla posita apud primā suū virtutē
ac persistentissimā. Hec vnā et eadē et poten-
tialiter circularis hoc est potēs naturaliter
in motū circularē hominū posuit ex ea pri-
mū motum esse illum rectum scilicet vnū et eū-
dem et equalem in quo nulla diuersitas.
Secunde vero parti posuit similiter formā cir-
cularem sed diuersam atque obliquatam vt
pote in motum obliquū multisque diuersi-
tatibus obnoxium naturaliter potentē. Su-
per huius que de motibus ipse sensit et seq-
ues eius audiuit contra dictionem. Que
si vera est neque secundum veritatē neque secundum para-
bolam stare potest positio hec platonis.
Audiuit etiam intentionē meā in hoc hoc
est in motibus celestibus prout sustinuit bre-
uitas capituli *Audiuit perbationes
et ymaginationes tholomei* *Ex*
quibus omnibus facile est tibi destruere hanc
positionē platonis et ex huius que audiuit
a me hic licet adiuuet parabolas eius ex
emplis quibus potui et ista sufficere arbi-
tro: hic vt fiat tibi certitudo de ista positi-
one platonis tam famosa et que tam profunda
et a grecis et a latinis vsque hodie habetur
Trum autē mundus ille superior
¶ animal vnū sit an plura et vtrum
celi ipsi animati sunt et an anime
eorum rationales apud Aristotelē et seq-
ues eius determinatū habetur et etiā apud
multos ex ytalicis philosophis doctrina
vero hebreorum atque christianorum hacten-
talia non curauit. Gens em hebreorum con-
tenta solebat esse libus sui legis et pphie

rarum a tempore aut multo ad fabulas
in credibiles sue conuertit et illis se totalitē
dedit paucis dicitur exceptis qui comi-
xii genti sarracenorum perbati sunt. Gens vero
christianorum virtutibus et sanctitati atque ve-
nerationi creatoris totaliter se subiciens
philosophiā ad modicū amplexata est nisi
quantum erraneorum peruersitas et insipi-
entium contradictio eos coegit et ad dese-
sionem legis et fidei et destructioni eorum
quibus vel salus quā sperant vel honor cre-
atoris impugnabatur. Et de animabus
suis homines huius legis solliciti animas
celorum atterere noluerit pro eo scilicet quod nec
professioni eorum nec saluti scientia earum
prodesse vel ignorantia earundem obesse vi-
sa est ipsis et siue mundus ille animal sit
vnum et siue celum animal siue celi aīa
lia horret tamen gens illa hoc tanquam mon-
strum. Sic penitus ignotū et tanquam noui-
tatem de qua ad se nihil pertinere arbitrat
stupet et etiā refugit quāquam aliquis de no-
biliores ac sapientiores inter doctores
gentis illius ignorantiam eius in quodam
libro suo non erubuerit confiteri et in alio
etiā hoc se dubitare dixerit Credere igitur
in parte ista Aristotelis vel cui vis alij nihil picu-
li est legi vel fidei vel doctrine christiano-
rum. Illud autē non leue piculū huius vicis sen-
tire de aīabus illis quod gubernatrices sint
regum inferiorum et maxime humanarum et hominum
Similiter et quod effectrices sunt siue pro se siue
per corpora sua euentuum humanorum legumque
perfectarum vel aliorum que astronomi posuerit
eis nec mihi etiā videtur vllomodo quod si-
gna sint rerum hominū neque pro rebus huma-
nis nullomodo consulenda corpora celestia
et de hoc audisti intentionē meam iam in
multis capitulis. Illud cum dubitandum tibi
non est quia si celi vel animati vel etiam
aīalia sunt animabus eorum naturaliter com-
missum est regnū corporum suorum et motū.
In alia vero nihil ad eos de gubernatio-
ne naturaliter. Nihil em faciunt eorum que
sunt gubernatorum siue rectorum quā nec le-
ges condunt neque promulgant nec quicquam
precipiunt aut prohibent neque consulunt aut
suggerunt neque suadent aut dissuadent quicquam
Quare genus humanū arbitrio suo com-
missum est et gubernationē cum adiuto-
rijs que sunt ei a parte creatoris propter natu-
ralia. Sicut sunt iudices reges principes et
consules et magistratus consiliarij et do-
ctores. Sacerdotes et sacerdotum ob-